DOMSTOLENS DOM (TREDJE AFDELING)
AF 15. DECEMBER 1983 [1]

Papierfabrik Schoellershammer Heinrich August Schoeller & Söhne GmbH & Co. KG mod Kommissionen for De europæiske Fællesskaber

»Godtgørelse af importafgifter«

Sag 283/82

Sammendrag

Europæiske Fællesskaber — egne indtægter — godtgørelse af eller fritagelse for import- eller eksportafgifter — forordning nr. 1430/79 — generel billighedsklasul — rækkevidde (Forordning nr. 1439/79, art. 13)

Artikel 13 i forordning nr. 1430/79, hvorefter der kan indrømmes godtgørelse af eller fritagelse for importafgifter, dersom der foreligger særlige forhold, og såfremt der ikke foreligger forsømmeligheder eller urigtigheder fra importørens side, fremtræder i lyset af betragtningerne til forordningen som en generel billighedsklasul, der tager sigte på at dække andre tilfælde end de hyppigst konstaterede i praksis, som ved udstedelsen af forordningen kunne gøres til genstand for specielle bestemmelser. Da artiklerne 3 og 4 i den pågældende forordning, der finder anvendelse, når varerne fejlagtig er blevet anmeldt til fri omsætning, åbenbart ikke er affattet med henblik på den særlige situation, som en virksomhed befinder sig i, der ikke har været omfattet af disse bestemmelser, fordi fejlen først blev opdaget efter varens reeksport, hvorfor virksomheden ikke har kunnet opfylde de udkrævede formaliteter og rette den oprindelige toldangivelse, er der i nærværende tilfælde ingen grund til at udelukke muligheden for at anvende artikel 13.

I sag 283/82

PAPIERFABRIK SCHOELLERSHAMMER HEINRICH AUGUST SCHOELLER & SÖHNE GMBH & CO. KG, Düren, Forbundsrepublikken Tyskland, ved advokaterne

1 — Processprog: Tysk.

Raupach, Käuffer og Garsky, Goethestraße 15, 5160 Düren, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokaterne Loesch og Wolter, 2, rue Goethe,

sagsøger,

mod

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER, ved Christoph Bail, medlem af Kommissionens juridiske tjeneste, og Alberto Prozzillo, Kommissionens juridiske konsulent, og med valgt adresse i Luxembourg hos Oreste Montalto, medlem af Kommissionens juridiske tjeneste, Jean Monnet-bygningen, Kirchberg,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af Kommissionens beslutning af 9. juli 1982, hvorved det blev fastslået, at der i et konkret tilfælde ikke var grundlag for godtgørelse af importafgifter,

har

DOMSTOLEN (tredje afdeling)

sammensat af afdelingsformanden Y. Galmot, dommerne Mackenzie Stuart og U. Everling,

generaladvokat: G. F. Mancini
justitssekretær: P. Heim

afsagt følgende

DOM

Sagsfremstilling

I — Faktiske omstændigheder og skriftveksling

Godtgørelse af eller fritagelse for import- eller eksportafgifter er reguleret ved Rådets forordning (EØF) nr. 1430/79 af 2. juli 1979 (EFT L 175, s. 1).

Særlig bestemmes det ved artikel 3 og 4, at godtgørelse af eller fritagelse for

importafgifter ydes, såfremt det over for de kompetente myndigheder godtgøres, at disse afgifter er bogført som følge af, at varerne ved en fejltagelse er blevet angivet til fri omsætning i stedet for til en anden toldprocedure.

Ved forordningens artikel 13 bestemmes det, at godtgørelse af eller fritagelse for importafgifter kan indrømmes, når der foreligger særlige forhold, og såfremt der ikke foreligger forsømmeligheder eller urigtigheder fra importørens side. Gennemførelsesbestemmelser til denne artikel findes i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1575/80 af 20. juni 1980 (EFT L 161, s. 13). Såfremt den nationale myndighed finder, at den indgivne ansøgning er vedlagt tilstrækkelig dokumentation, forelægges sagen for Kommissionen, der træffer afgørelse efter at have hørt en ekspertgruppe bestående af repræsentanter for alle medlemsstaterne, der er nedsat i Toldfritagelsesudvalget.

Sagsøgeren lod i oktober 1981 fem partier tegnepapir, indført fra Schweiz, anmelde til fri omsætning og indbetalte importafgifterne i forbindelse hermed. Sagsøgeren har anført, at virksomheden købte dette papir for at opfylde en ordre, der oversteg virksomhedens egen papirfremstillingskapacitet. Det indkøbte papir var bestemt for eksport til Japan. Virksomheden har kun haft det med papiret at gøre, at partierne blev forsynet med nye etiketter og derefter straks omladet i containere for at blive afskibet til Yokohama.

Ifølge sagsøgerens oplysninger var det en fejl, at papirpartierne blev bragt i fri omsætning. Denne fejl skyldtes det meget korte tidsrum mellem varens ankomst og dens reeksport, den usædvanlige transaktion samt uerfarenhed fra den medarbejders side hos sagsøgeren, hvem det påhvilede at forestå toldformaliteterne. Først efter, at varerne var afsendt, fik man fastslået denne fejl og den 9. november 1981 blev der indgivet en ansøgning om godtgørelse af afgifterne.

De tyske toldmyndigheder afviste at anvende artikel 3 og 4 i forordning nr. 1430/79 til gunst for sagsøgeren og meddelte virksomheden, at tolden ikke kunne godtgøres, idet varens udførsel ikke var blevet overvåget af toldmyndighederne. Sagsøgeren ansøgte derfor om fritagelse i medfør af forordningens artikel 13. Denne ansøgning blev forelagt Kommissionen, der efter at have hørt de sagkyndige i Toldfritagelsesudvalget traf afgørelse. Under et møde den 19. maj 1982 udtalte flertallet af delegationerne sig imod at efterkomme sagsøgerens ansøgning af 9. november 1981. Det foreliggende tilfælde skulle behandles på grundlag af artikel 3 og 4, hvilket udelukker anvendelsen af artikel 13. Ved beslutningen af 9. juli 1982, rettet til Forbundsrepublikken, afviste Kommissionen ansøgningen.

Ved stævning indgået til Domstolens justitskontor den 25. oktober 1982 har sagsøgeren i medfør af EØF-traktatens artikel 173 anlagt sag med påstand om annullation af den nævnte beslutning.

Skriftvekslingen er forløbet forskriftsmæssigt.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse, og har henvist sagen til tredje afdeling.

II — Parternes påstande

Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

1. Sagsøgtes beslutning af 9. juli 1982 om iværksættelse af en undersøgelse i henhold til artikel 13 i forordning (EØF) nr. 1430/79 med henblik på afgørelse af spørgsmålet om godtgørelse af importafgifter annulleres, og det anerkendes, at godtgørelse af importafgifter til et beløb af 24 703,96 DM er begrundet.

2. Sagsøgte pålægges sagens omkostninger.

Sagsøgte har nedlagt følgende påstande:

1. Frifindelse.

2. Subsidiært: frifindelse, for så vidt angår anerkendelsespåstanden, og sagen hjemvises til Kommissionen til fornyet behandling.

3. Sagsøgeren pålægges sagens omkostninger.

III — Parternes anbringender og argumenter

Sagsøgeren har anført, at den begrundelse, som beslutningen af 9. juli 1982 er forsynet med, tillader den slutning, at der ikke har fundet nogen grundig undersøgelse af de faktiske omstændigheder sted. Beslutningen er truffet på et almindeligt grundlag, uden at det er blevet undersøgt, hvorvidt den pågældende medarbejder har gjort sig skyldig i forsømmeligheder. Der er således ikke blevet taget hensyn til de konkrete omstændigheder ved det foreliggende tilfælde, hvilket betyder, at skønnet er behæftet med en mangel.

Den omstændighed, at de indførte varer blev bearbejdet og derpå i løbet af få timer atter reeksporteret, er en så sjælden foreteelse, at den må anses som et særligt forbehold. På grund af denne særlige omstændighed var virksomheden tvunget til at fravige den sædvanlige fremgangsmåde, der består i at indsende anmeldelser samlet en gang om måneden, for at kunne opfylde kravet om, at der skal ansøges om godtgørelse efter artikel 3 og 4, inden reeksporten sker.

Hertil kommer, at der i sagsøgerens tilfælde også har foreligget andre særlige omstændigheder. Virksomhedens medarbejder havde kun været ansat i få uger og så sig stillet over for en undtagelsessituation, der også ville have givet en erfaren sagsbehandler store problemer.

Ved afgørelsen af om fortrinsstillingen efter artikel 13 skal nægtes på grund af forsømmelighed, bør der kun tages hensyn til grov uagtsomhed, hvilket der ikke kan være tale om i nærværende tilfælde.

Kommissionen har anført, at artikel 13 ikke lader sig anvende i den konkrete sag. Denne artikel gælder kun for tilfælde, der ikke omfattes af de foregående kapitler, for hvilke der på det tidspunkt, hvor forordningen blev gennemført, endnu ikke havde kunnet gennemføres nogen præcis ordning. Sagsøgerens tilfælde er omfattet af artiklerne 3 og 4 i afdeling B, der behandler varer, der fejlagtigt er blevet anmeldt til fri omsætning i toldretlig henseende. Sagsøgeren har ikke kunnet drage nytte af disse bestemmelser, fordi virksomheden undlod omgående at angive varerne til den toldprocedure, hvortil de var bestemt. Virksomheden har overhovedet forsømt at gennemføre eksporten under toldmyndighedernes overvågning. Anbringelsen af etiketter på varen krævede enten en anmeldelse om oplæggelse på toldoplag eller en bevilling til procedure for aktiv forædling. Ingen af

disse fremgangsmåder er blevet overholdt.

Kommissionen har henledt Domstolens opmærksomhed på den ændring i forordning nr. 1430/79, der er sket ved Rådets forordning nr. 1672/82 af 24. juni 1982 (EFT L 186, s. 1). Efter den nye artikel 13, stk. 2, der trådte i kraft den 1. juli 1982, udstrækkes muligheden for godtgørelse under visse betingelser til også at omfatte tilfælde, hvor denne ikke kan indrømmes i medfør af de foregående bestemmelser som følge af importørens manglende overholdelse af procedureregler. Lovgiver er gået ud fra, at godtgørelse i disse tilfælde ikke var mulige efter forordningens hidtidige affattelse.

Kommissionen har afvist, at dens undersøgelse af de faktiske omstændigheder skulle have været utilstrækkelige. Klagen over, at skønnet er blevet udøvet på et fejlagtigt grundlag, er ubegrundet allerede af den grund, at Kommissionen nåede til det resultat, at artikel 13 ikke finder anvendelse. Kommissionen har ikke uddybet spørgsmålet om, hvorvidt der forelå forsømmelse, skønt flere af medlemsstaternes delegationer mente, at der var udvist uagtsomhed.

Dersom Domstolen måtte være af en anden opfattelse end Kommissionen, må den statuere, at Kommissionen på ny skal behandle sagen og herunder udøve sit skøn ifølge artikel 13. Anerkendelsespåstanden, hvorefter godtgørelsen af importafgifter er begrundet, må der ske frifindelse for.

Sagsøgeren har indvendt, at forordningens artikel 3 og 4 ikke finder anvendelse, fordi det her dels ikke drejer sig om en ubevidst erklæringsvildfarelse, men om et ukendskab til proceduren, dels fordi disse bestemmelser foreskriver, at varerne, efter at fejlen er blevet opdaget, skal behandles efter den toldprocedure, som de oprindeligt var bestemt for. Denne betingelse forudsætter imidlertid begrebsnødvendigt, at dette også på det tidspunkt var muligt. I det foreliggende tilfælde var det imidlertid udelukket, fordi varerne allerede var blevet udført. Sagsøgeren har bestridt de slutninger, som Kommissionen drager på grundlag af forordning nr. 1672/82.

Sagsøgeren har også imødegået Kommissionens opfattelse, hvorefter artikel 13 kun kommer i betragtning for forhold, der ikke allerede er reguleret. Artikel 13 er en generalklausul, der gør det muligt på grundlag af billighed at godtgøre afgifter, fordi det er umuligt på forhånd nøjagtigt at fastlægge alle tilfælde, der kommer i betragtning. Bestemmelsen tillader et skøn ved bedømmelsen af retsstillingen eller de berørte personlige forhold.

Kommissionen har afstået fra at udøve sit skøn. Domstolen bør ikke give dom for, at sagen på ny skal behandles af Kommissionen. Der bør gives medhold i påstanden om, at det anerkendes, at der er grundlag for godtgørelse af importafgifterne.

Efter *Kommissionens* opfattelse finder artikel 3 og 4 anvendelse på alle tilfælde, hvor varerne ved en fejltagelse er kommet i fri omsætning, selv sådanne, hvor fejltagelsen skyldes ukendskab til bestemmelserne eller forveksling af velkendte procedurer. Tilfælde, hvor der foreligger fejltagelser på grund af manglende kendskab til toldbestemmelserne, er endda bestemmelsens typiske anvendelsesområde. Toldfritagelsesudvalget har fundet anvendelsen af denne artikel farlig i tilfælde, hvor fejlen først er blevet opdaget efter, at varerne er blevet reeksporteret. Kommissionen har ikke udtalt

sig om spørgsmålet, hvorvidt sagsøgeren har udvist forsømmelighed.

Kommissionen har gjort gældende, at Domstolen ikke kan sætte sit eget skøn i stedet for Kommissionens skøn, når den træffer afgørelse i medfør af EØF-traktatens artikel 173. Er Domstolen ikke enig i fortolkningen af artikel 13, må den give dom for, at sagen på ny skal behandles af Kommissionen.

IV — Mundtlig forhandling

I retsmødet den 30. juni 1983 er der afgivet mundtlige indlæg af sagsøgeren, ved advokat Garsky, og af Kommissionen, ved Chr. Bail og A. Prozzillo.

Generaladvokaten har fremsat sit forslag til afgørelse i retsmødet den 27. oktober 1983.

Præmisser

1 Ved stævning indgået til Domstolens justitskontor den 25. oktober 1982 har Papierfabrik Schoellershammer i medfør af EØF-traktatens artikel 173 anlagt sag med påstand om annullation af Kommissionens beslutning af 9. juli 1982, der var rettet til Forbundsrepublikken Tyskland, og hvorved det blev fastslået, at der i sagsøgerens tilfælde ikke var grundlag for godtgørelse af importafgifter i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 1430/79 af 2. juli 1979 om godtgørelse af eller fritagelse for import- eller eksportafgifter (EFT 175 af 12. 7. 1979).

2 Det fremgår af sagens akter, at sagsøgeren har indført fem partier transparent tegnepapir fra Schweiz alene med det formål at forsyne den med etiketter i sin virksomhed, hvorefter papiret blev reeksporteret til Japan. Ved en fejl blev varerne deklareret til fri omsætning, hvilket skyldtes manglende erfaring hos en ansat i virksomheden. Artiklerne 3 og 4 i forordning nr. 1430/79 hjemler for sådanne tilfælde muligheden for godtgørelse af importafgifter. Imidlertid kunne sagsøgeren ikke drage fordel af disse bestemmelser, fordi fejlen først blev opdaget efter varens reeksport, hvorfor virksomheden ikke kunne opfylde de udkrævede formaliteter.

3 Det er sagsøgerens opfattelse, at virksomheden ikke desto mindre kan påberåbe sig artikel 13 i forordning nr. 1430/79, hvorefter der kan indrømmes godtgørelse af importafgifter, dersom der foreligger særlige forhold, og såfremt der ikke foreligger forsømmeligheder eller urigtigheder fra importørens side. Sagsøgeren anfører, at artikel 13 er en generalklausul, der giver

mulighed for at godtgøre afgifterne efter billighed; den er optaget i forordningen, fordi det på grund af sagsforholdenes antal og varierende karakter er umuligt på forhånd præcist at afgrænse alle tilfælde, der kan komme i betragtning.

4 Kommissionen har bestridt denne fortolkning af artikel 13. Efter Kommissionens opfattelse finder artikel 13 alene anvendelse på situationer, der ikke er reguleret i de foregående kapitler. Da sagsøgerens tilfælde henhører under artiklerne 3 og 4, kan virksomheden således ikke påberåbe sig artikel 13. Derfor har Kommissionen heller ikke uddybet spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgeren har handlet uagtsomt, skønt delegationer fra flere medlemsstater mente dette. Dersom Domstolen ikke deler Kommissionens opfattelse, skal den hjemvise sagen til Kommissionen for at denne kan udøve den skønsbeføjelse, der er tillagt den ved nævnte artikel 13.

5 Til støtte for sin fortolkning af artikel 13 har Kommissionen påberåbt sig ændringen i forordning nr. 1430/79 ved Rådets forordning nr. 1672/82 af 24. juni 1982. Efter den nye artikel 13, stk. 2, udstrækkes muligheden for godtgørelse til tilfælde, hvor de fastsatte procedurebestemmelser ikke er iagttaget. Lovgiveren har således fundet, at den tidligere version af forordningen ikke hjemlede godtgørelse i et sådant tilfælde.

6 Det må fastslås, at affattelsen af forordning nr. 1430/79, og især dens artikel 13 som affattet på tidspunktet for de anfægtede forhold, ikke er entydig med hensyn til det nøjagtige forhold mellem de forskellige fritagelsesmuligheder. Dette er især tilfældet, hvor der, som i den konkrete sag, ikke er taget de nødvendige skridt til at berigtige en erklæring, der oprindelig var fejlagtigt afgivet. Selv om Rådet mere hensigtsmæssigt har klargjort forordningen med virkning for fremtiden ved at gennemføre den af Kommissionen nævnte ændring, er det dog ikke muligt heraf at udlede virkninger for den fortolkning, der må gives forordningen i den skikkelse, der var gældende, inden ændringen blev foretaget. Følgelig skal der foretages en gennemgang af forordningens formål og opbygning, især dens artikel 13, udelukkende i dens oprindelige affattelse for at fastslå, hvorvidt Kommissionens fortolkning af den er rigtig.

7 I lyset af forordningens betragtninger finder Domstolen, at artikel 13 er en generel billighedsklausul, der tager sigte på at dække andre tilfælde end de hyppigst konstaterede i praksis, som ved udstedelsen af forordningen kunne

gøres til genstand for specielle bestemmelser. Som det ses af de betingelser, som må opfyldes efter artiklerne 3 og 4, er disse artikler åbenbart ikke affattet med henblik på den særlige situation, som sagsøgeren befinder sig i. Herefter ser Domstolen ingen grund til i dette tilfælde at udelukke muligheden for at anvende artikel 13.

8 Følgelig beror den anfægtede beslutning, der hviler på den antagelse, at selskabets tilfælde ikke falder inden for anvendelsesområdet af artikel 13 i forordning nr. 1430/79, på et retligt fejlagtig begrundelse. Den skal derfor annulleres.

9 I medfør af traktatens artikel 176, stk. 1, påhviler det Kommissionen på ny at behandle sagsøgerens tilfælde og afgøre, hvorvidt sagsøgeren opfylder betingelserne i artikel 13 i forordning, nr. 1430/79, og herunder særligt undersøge, hvorvidt der foreligger omstændigheder, der kan tilregnes sagsøgeren som forsømmeligheder.

10 Sagsøgerens påstand om, at det anerkendes, at der er grundlag for godtgørelse af importafgifter med et beløb af 24 703,96 DM, går derimod åbenbart ud over de beføjelser, som EØF-traktatens artikel 173 tillægger Domstolen; påstanden må derfor afvises.

Sagens omkostninger

11 Ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 2, tilpligtes den part, som taber sagen, til at afholde sagens omkostninger. Da Kommissionen har tabt sagen, tilpligtes den at afholde sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (tredje afdeling)

1. **Kommissionens beslutning af 9. juli 1982, der er rettet til Forbundsrepublikken Tyskland, og hvorved det fastslås, at der ikke er grundlag for at yde godtgørelse af importafgifter i sagsøgerens tilfælde, annulleres.**

2. **Sagsøgte frifindes i øvrigt.**

3. **Kommissionen betaler sagens omkostninger.**

Galmot Mackenzie Stuart Everling

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 15. december 1983.

For justitssekretæren

J. A. Pompe
Assisterende justitssekretær

Y. Galmot
Formand for tredje afdeling

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT G. F. MANCINI FREMSAT DEN 27. OKTOBER 1983 [1]

Høje Domstol.

1. Domstolen skal tage stilling til en sag, anlagt af Papierfabrik Schoellershammer den 21. oktober 1982, hvorunder der er nedlagt påstand om, a) annullation af Kommissionens beslutning af 9. juli 1982 om iværksættelse af en undersøgelse i henhold til artikel 13 i forordning (EØF) nr. 1430/79 om godtgørelse af importafgifter og, b) at det statueres, at der i nærværende tilfælde er grundlag for en sådan godtgørelse.

Vedrørende de faktiske omstændigheder: for at opfylde en kontrakt, der oversteg sagsøgerens produktionskapacitet, indførte virksomheden mellem den 5. og den 15. oktober 1981 fem partier tegnepapir fra Schweiz og lod dem anmelde til fri omsætning ved Zollamt Düren og indbetalte afgifterne i forbindelse hermed på 24 703,96 DM. Imidlertid var varen ikke bestemt til indenlandsk omsætning; de befandt sig nemlig kun inden for det fællesskabsretlige toldområde i den tid, der medgik til at anbringe nye etiketter på dem, og som det rederi, der stod for

1 — Oversat fra italiensk.